

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa locală

Clasa a VII-a

Varianta 1

Propunător: prof. Nistor Adriana

- ☐ Toate subiectele sunt obligatorii.
- ☐ Timp de lucru: 3 ore
- ☐ Total: 100 de puncte
- ☐ Nu se acordă puncte din oficiu.

Se dau fragmentele:

A. *Mama mă crescuse ca pe-o fetiță sub cerurile uriașe ale mahalalei. Îmi lăsase părul auriu-întunecat să-mi crească până la jumătatea spatelui și mi-l împletise-n codițe. Mă-mbrăca în rochițe fanteziste, din materialele căpătate de la sora ei, rochițe-n formă de clopot, asemenea celor de buret roz sau bleu al păpușilor ce populau pe atunci odăile întunecate, alături de peștii de sticlă, fulgii vopsiți din vase și fotografiile colorate de mână, în ramele lor de sticlă pisată. În fiecare zi mă-mpodobeam altfel, îmi schimba pieptănătura, îmi puneam cercei de cireșe la urechi, mă dezbrăcam și mă-mbrăcam așa cum făcuse, când era copilă-n Târnava ei, cu lingurile de lemn înfășurate-n cârpe care serveau fetițelor de păpuși. [...] Trebuia să fiu fetiță, acum, când din doi băieți îi rămăsesem doar eu, și cu asta, basta.*

Tata se-ncrunta și-njura când mă vedea în astfel de travestiuri, dar el nu prea vedea nimic, iar ceea ce vedea nu prea ajungea în adâncul conștiinței lui, acolo unde-ar fi trebuit să fie el însuși, însă nu era decât o cameră goală. Înjura și-i trecea, cum trec norii pe cerul gol. Căci tata n-avea să trăiască, n-avea să se bucure sau să fie mâhnit cu adevărat niciodată, trecea prin viață ca un somnambul cu frumoși ochi catifelati, fără să știe de ce trăiește, fără să știe măcar că ar fi trebuit să se-ntrebe din când în când ce e cu el pe lume. Ar fi dormit în pat cu o lupoaică și-ar fi crescut, în loc de-un copil, un pui de balaur, dacă-ar fi fost lăsat în pace, dacă nu i-ar fi spus nimeni nimic. Rămânea atât de des cu ochii-n gol - și e singura moștenire pe care mi-a lăsat-o -, iar apoi făcea un efort atât de neplăcut să iasă din mistica derizorie* a unei minți goale și mulțumite și plutitoare ca un sugar îndopat de lapte, încât mama și cu mine conveniserăm, de fapt, de multă vreme că tata nu era acolo, chiar dacă venea seara de la Atelierele ITB, mirosind a unsoare și-a emulsie de strung, chiar dacă mâncam împreună, chiar dacă ne culcam toți trei în același pat. Tot ce se petrecea în cămăruța noastră din Silistra era-ntr-o mine și mama.*

Fetița-băiat era luată cu bicicleta și plimbată prin cartier de câte-un vecin. Tropăia pe scări până la etajul casei în formă de U, zugrăvită-ntr-un vânt sinistru. Întărâta curcanii înfoiați din țarcul de plasă de sârmă. Ieșea pe stradă, printre bălți și noroaie, să se joace cu copiii. Toate florile din curte erau mai înalte ca ea. Mirosul de lături, cel mai puternic miros al mahalalei, îi umfla nările când vântul de primăvară lingea șanțurile de la marginea străzii. Casa cu calcan de alături, alimentara scundă și-ntunecoasă din josul străzii și curtea de vizavi, cu globuri colorate-nfipte în pari pe care se răsuceau cârceii verzi-străvezii ai fasolei, dar mai ales norii luminoși și compacți de deasupra o umpleau de uimire, deși nu cunoștea nimic altceva, de parc-ar fi fost o călătoare ce nimerise deodată-ntr-un ținut enigmatic, de o splendoare nemaipomenită, dar închis cu desăvârșire în propria lui straniețate.

(Mircea Cărtărescu, Solenoid)

*mistică – doctrină și practică religioasă care tinde spre asceză, meditație

*derizoriu – de nimic, ridicol, care merită să fie luat în râs

B. Probabil că avusese o zi mai proastă la garaj și nu vânduse destule mașini de mână a doua aranjate cum știa el. Sunt multe lucruri care-l pot face pe un bărbat iritabil acasă, după o zi proastă la serviciu și, în mod normal, o soție sensibilă **sesizează** semnalele de furtună și-l lasă în pace până se liniștește.

Când în acea seară, domnul Worwood ajunsese acasă venind de la garaj, avea fața întunecată ca un nor de furtună și cineva avea să fie calul de bătaie în curând. Soția recunoscuse semnalele imediat și dispăru. Domnul Worwood intră în camera de zi, unde Matilda stătea ghemuită în fotoliu, complet **absorbită** de cartea pe care o citea. Domnul Worwood dădu drumul televizorului. Ecranul se luminează și apărură imaginea. Domnul Worwood se uită la Matilda. Fetița nu se mișcase. Se obișnuise să se poată concentra, în ciuda zgomotului care venea de la televizor. Continua să citească și, dintr-un anume motiv, asta îl înfurie pe tatăl ei. Probabil că furia îi crescuse, fiindcă o văzuse că-i făcea plăcere un lucru dincolo de puterea lui de înțelegere.

— Nu te oprești niciodată din cititul ăla? se răsti el.

— A, bună, tăticule! zise Matilda. Ai avut o zi bună azi?

— Ce-i porcăria asta? zise, smulgându-i cartea din mână.

— Nu e porcărie, e foarte frumoasă. Se cheamă „Poneiul roșcat”. E scrisă de John Steinbeck, un scriitor american. De ce nu încerci s-o citești? O să-ți placă.

— Gunoi, zise domnul Worwood. Dacă e scrisă de un american, sigur e gunoi. Toți scriu la fel.

— Nu, tăticule, e minunată, pe cuvânt! Este despre...

— Nu vreau să știu despre ce este, lătră el. M-am săturat de cititul ăsta al tău! Du-te și fă ceva cu folos!

Dintr-o dată, începu să rupă foile din carte și să le mototolească în ghemotoace pe care le zvârlea în coșul de gunoi. Matilda îngheță de oroare. Tatăl continuă cu furie și, de data asta, nu mai era niciun dubiu că era cuprins de un fel de invidie. Cum îndrăznește, părea să spună el cu fiecare pagină ruptă, cum îndrăznește să-i placă să citească când eu nu pot? Cum îndrăznește?

— Asta e o carte de la bibliotecă, plângea Matilda. Nu este a mea...trebuie s-o duc înapoi doamnei Phelps!

— Atunci o să trebuiască să cumperi alta, nu-i așa? zise tatăl, smulgând mai departe paginile. O să trebuiască să-ți economisești banii de buzunar până este suficient în pușculiță ca să cumperi una nouă pentru draga ta doamnă Phelps! Cu asta aruncă coperta rămasă goală în coș și ieși din cameră, lăsând televizorul **aprin**s. Cei mai mulți copii în situația Matildei ar fi hohotit de plâns. Dar ea nu făcu asta. Rămase nemișcată, albă la față și plină de gânduri. Parcă ar fi înțeles că plânsul și nervii nu ajută la nimic. Așa cum spusese cândva Napoleon, singurul lucru inteligent pe care poți să-l faci când ești atacat este să contraataci. Minte minunată și subtilă a Matildei era deja la lucru să găsească o altă **pedeapsă** potrivită pentru un tată așa de veninos.

(Roald Dahl, Matilda)

C. Educația nu se referă la capacitatea de a scrie sau de a citi. Aceasta este alfabetizarea, care este menită să ajute copilul să participe la diferite examene sau să exceleze la școală. Alfabetizarea oferă indivizilor o șansă mare de reușită în viață. Cu ajutorul acesteia, oamenii pot obține joburi importante și un parcurs profesional și financiar bine conturat.

Educația trebuie începută din timpul copilăriei. Astfel, implicarea părinților este crucială, mai ales în primii ani de viață. Nu degeaba se spune că cei șapte de ani de acasă își pot spune cuvântul asupra comportamentului unui om. Prin urmare, rolul familiei, al părinților în educarea copilului este unul cu o însemnătate uriașă. Mama și tata sunt cei care trebuie să

învețe prichindelul despre primele lucrurile cu care acesta poate lua contact. În rest, pe măsură ce trece timpul, intervin și dascălii sau alți mentori.

Este indicat ca educarea în familie să nu se facă cu severitate sau într-un mod foarte teoretic. Micuțul trebuie pus în fața unor fapte, pentru a înțelege ceea ce este greșit.

Intențiile bune de educare a copiilor în familie pot conduce uneori la greșeli care pot afecta psihic sau emoțional prichindelul. Este stringent ca, în momentul în care dorești să-ți înveți micuțul un anumit lucru, să fii foarte atent la modalitatea prin care o faci. Majoritatea adulților sunt stresați, îngrijorați sau foarte obosiți, iar toți acești factori pot perturba modalitățile corecte de educare a celor mici.

Un copil face anumite lucruri din cauză că nu cunoaște repercusiunile aceluia fapt. De aceea, prichindelul trebuie luat deoparte, pentru a i se explica care sunt efectele negative ale unui tip de comportament. Nu trebuie să ridici tonul sau să ții la cel mic, deoarece se va speria și își va pierde încrederea în el. În plus, dacă te porți aspru, există o posibilitate foarte mare ca micuțul să devină o persoană inhibată, nesigură și foarte timidă.

Copiii nu trebuie jigniți, ci învățați. Nu rezolvi nimic dacă îi adresezi cuvinte urâte, ba chiar mai mult, îl înveți și pe el să se comporte în felul acesta cu cei din jur.

Importanța educației primite în familie este fundamentală, tocmai pentru că micuții tind să preia din atitudinea și gesturile părinților. Astfel, este obligatoriu să fii cât mai calm și blând în prezența prichindelului, pentru a-l ajuta să devină un om apreciat și bun.

Dacă cel mic a jignit un alt copil din parcul de distracții, nu trebuie să-l închizi la propriu în camera lui, deoarece acest lucru îi va dauna din punct de vedere psihic și emoțional. Este bine ca într-o astfel de situație să-l trimiți să-și ceară scuze față de amicul de joacă. Astfel îl vei face să înțeleagă în mod blând faptul că a greșit.

Copilul tău trebuie să creadă că este special. El are nevoie de foarte multă stimă de sine, pentru a putea deveni un adult cu șanse mari de reușită. Astfel, renunță la genul acesta de educație. Așadar, pune în practică metodele de educare menționate și evită greșelile pe care le poți face din cauza unor anumiți factori. Ai grijă ca micuțul tău să fie un adult cu multă încredere în sine și cu respect față de cei din jur.

<https://www.babyneeds.ro/blog/educatia-care-este-rolul-familiei-si-care-sunt-cele-mai-eficiente-metode-de-educare-a-copiilor.htm>

SUBIECTUL I

20 de puncte

Scrie, pe foaie de concurs, numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Conține doar cuvinte derivate seria:

2 puncte

- a) cămăruța, părul, niciodată.
- b) cerurile, catifelăți, astfel.
- c) mahalalei, încât, puternic.
- d) fetiță, pieptănătura, plutitoare.

2. Antonimele cuvintelor sesizează, absorbită, aprins și pedeapsă din textul B sunt:

2 puncte

- a) ignoră, plictisit, oprit, recompensă.
- b) remarcă, dezinteresată, deschis, răsplătit.
- c) ignoră, interesată, ars, sancțiune.
- d) reclamă, preocupată, stins, premiu.

3. Conține un verb predicativ propoziția:

2 puncte

- a) *Sunt multe lucruri [...]*
- b) *[...] ceea ce este greșit*
- c) *să fii foarte atent la modalitatea [...]*
- d) *[...] să devină un om apreciat și bun.*

4. În secvența: „Tata se-ncrunta și-njura când mă vedea în astfel de travestiuri”, există:

2 puncte

- a) două pronume personale.
- b) două pronume reflexive.
- c) un pronume personal, un pronume reflexiv.
- d) un pronume personal, două pronume reflexive.

Scrie, pe foaia de concurs, răspunsurile corecte ale cerințelor de mai jos:

5. Construiește un enunț în care să ilustrezi polisemia cuvântului *foi* din structura „începu să rupă foile din carte”.

2 puncte

6. Numește valoarea morfologică a cuvintelor subliniate din următoarea secvență: *Majoritatea adulților sunt stresăți, îngrijorați sau foarte obosiți.*

2 puncte

7. Indică funcția sintactică pentru cuvintele subliniate din enunțul: *Educația nu se referă la capacitatea de a scrie sau a citi.*

2 puncte

8. Valorificând textul C, alcătuiește un enunț asertiv în care să-ți exprimi opinia despre educația parentală, folosind o formă verbală nepersonală.

2 puncte

9. Construiește un enunț imperativ adresat domnului Worwood din textul B, în care cuvântul *copil* să îndeplinească funcția sintactică de complement indirect.

2 puncte

10. Completează enunțul următor cu formele corecte ale cuvintelor indicate între paranteze. Rolul educației (a primi, adjectiv participial) în familie este crucial pentru ca viitorul adult (a deprinde, modul conjunctiv, timpul prezent) o conduită adecvată în societate.

2 puncte

SUBIECTUL al II-lea

40 de puncte

Scrie pe foaia de concurs răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre întrebările de mai jos:

1. Menționează, într-un enunț, motivul pentru care tatăl din textul A se enerva.

6 puncte

2. Ilustrează, în două-trei enunțuri, o trăsătură morală a mamei din textul A, precizând mijlocul de caracterizare și exemplificând cu o secvență relevantă din text.

6 puncte

3. Prezintă, în 30-70 de cuvinte, o legătură de conținut între cele trei texte-suport.

6 puncte

4. Explică, în 30-50 de cuvinte, de ce Matilda îl considera pe tatăl ei „așa de veninos”.

6 puncte

5. Comentează, în 50-70 de cuvinte, o semnificație a secvenței din textul C: *Copilul tău trebuie să creadă că este special. El are nevoie de foarte multă stimă de sine, pentru a putea deveni un adult cu șanse mari de reușită.*

8 puncte

6. Care este, în opinia ta, părintele ideal? Justifică-ți răspunsul, în 70-100 de cuvinte, referindu-te la textele-suport A și B.

8 puncte

SUBIECTUL al III-lea**40 de puncte**

Imaginează-ți că ești naratorul-personaj din textul A.

Redactează un text narativ, de minimum 200 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare inedită petrecută alături de copiii din cartier. Vei insera o secvență dialogată, de minimum patru replici, și o secvență explicativă, de minimum 30 de cuvinte, bazată pe informațiile din textul C.

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- prezentarea contextului din cartier	2 puncte
- respectarea particularităților textului narativ	12 puncte
- integrarea unei secvențe dialogate	7 puncte
- integrarea unei secvențe explicative, valorificând textul C	7 puncte
- originalitatea compunerii	2 puncte

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – **30 puncte**
- redactarea compunerii – **10 puncte** (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudine gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; respectarea normelor de ortografie – 2 puncte; respectarea normelor de punctuație – 2 puncte; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 200 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Etapa din locală
Clasa a VII-a
BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Varianta 1

- Se punctează oricare alte formulări/modalități de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Nu se acordă puncte din oficiu.
- Punctajul total este de 100 de puncte.

SUBIECTUL I (20 de puncte)

1. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **d** **2 puncte**
2. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **a** **2 puncte**
3. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **a** **2 puncte**
4. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **c** **2 puncte**
5. Se acordă 2 puncte pentru enunțul construit corect (de exemplu: Bunica a pus foi de dafin în mâncare./Foile pentru plăcintă sunt gata.) **2 puncte**
6. Se acordă câte 1 punct pentru precizarea fiecărei valori morfologice: *sunt* - verb copulativ, *obosiți* – adjective participial. 2x1p.=**2 puncte**

Notă! Punctajul se acordă pentru precizarea corectă și completă a răspunsului.

7. Se acordă câte 1 punct pentru precizarea fiecărei funcții sintactice: *la capacitatea* – complement prepozițional; *de a scrie* – atribut verbal. 2x1p.=**2 puncte**

Notă! Punctajul se acordă pentru precizarea corectă și completă a răspunsului.

8. Se acordă 1 punct pentru construirea tipului de enunț cerut (enunț asertiv); 1 punct pentru folosirea unei forme verbale nepersonale. 2x1p.=**2 puncte**
9. Se acordă 1 punct pentru construirea tipului de enunț cerut (enunț imperativ adresat domnului Worwood); 1 punct pentru corectitudinea funcției sintactice. 2x1p.=**2 puncte**
10. Se acordă 1 punct pentru completarea spațiilor punctate cu fiecare dintre cele două forme corecte: *primite* și *să deprindă*. 2x1p.=**2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea (40 de puncte)

1. – precizarea motivului pentru care tatăl din textul A se enerva (de exemplu: mama își îmbrăca fiul în travestiuri)- 4 puncte; respectarea normelor de ortografie și punctuație (0-1 erori— 2 puncte; două- trei erori— 1 puncte, mai multe erori- 0 puncte) **6 puncte**

2. - identificarea unei trăsături morale (de exemplu: nedreaptă, exagerată, egocentristă)- 1 punct

- numirea mijlocului de caracterizare (indirectă, prin intermediul comportamentului/faptelor)- 2 puncte

- ilustrarea trăsăturii indicate cu o secvență reprezentativă- 1 punct

- respectarea normelor de ortografie și punctuație (0-1 erori— 2 puncte; două- trei erori— 1 punct, mai multe erori- 0 puncte) **6 puncte**

3. - prezentarea aspectului comun celor trei texte (de exemplu: implicarea necorespunzătoare a familiei în educația copilului etc.): prezentarea adecvată și nuanțată- 4 puncte; prezentarea adecvată, dar schematică- 2 puncte; încercarea de prezentare- 1 punct; lipsa prezentării- 0 puncte

- încadrarea în numărul de cuvinte indicat- 1 punct

- respectarea normelor de ortografie și punctuație (0-1 erori— 1 punct; două sau mai multe erori— 0 puncte) **6 puncte**

4. - explicarea faptului că Matilda își considera tatăl „așa de veninos” (de exemplu: tatăl nu vrea să știe despre ce citește fiica lui/îi rupe filele din cartea împrumutată de la bibliotecă etc.)- 2 puncte

- valorificarea textului indicat- 2 puncte

- încadrarea în numărul de cuvinte indicat- 1 punct

- respectarea normelor de ortografie și punctuație (0-1 erori— 1 punct; două sau mai multe erori— 0 puncte) **6 puncte**

5. - comentarea semnificației secvenței (de exemplu: insistența asupra creșterii stimei de sine a copilului/ dezvoltarea personală etc.): comentarea adecvată și nuanțată, valorificând secvența dată- 6 puncte; încercarea de comentare/parafrizare- 3 puncte; prezentarea semnificației- 1 punct

- încadrarea în numărul de cuvinte indicat- 1 punct

- respectarea normelor de ortografie și punctuație (0-1 erori— 1 punct; două sau mai multe erori— 0 puncte) **8 puncte**

6. - menționarea răspunsului la întrebarea dată- 1 punct

- justificarea răspunsului menționat (justificarea adecvată- 1 punct; lipsa de justificare- 0 puncte)

- câte 2 puncte pentru valorificarea fiecărui text-suport (valorificarea adecvată și nuanțată- 2 puncte; citarea sau parafrizarea unor secvențe- 1 punct; lipsa valorificării- 0 puncte)- 2x2 puncte= 4 puncte

- încadrarea în numărul de cuvinte indicat- 1 punct

- respectarea normelor de ortografie și punctuație (0-1 erori— 1 punct; două sau mai multe erori— 0 puncte) **8 puncte**

SUBIECTUL al III-lea (40 de puncte)

Conținutul compunerii— 30 puncte

- **prezentarea contextului cerut** (copiii din cartier): adecvat și nuanțat- 2 puncte; schematic- 1 punct. **2 puncte**

- **respectarea particularităților textului narativ 12 puncte**

- indici spațio-temporali— 2 x 1 punct— 2 puncte
- succesiune evenimentelor din timpul orei— 2 puncte;
- narațiunea la persoana I— 2 puncte
- prezența personajelor— 2 puncte
- alternanță verbală— 2 puncte
- respectarea etapelor de redactare a textului narativ- 2 puncte

- **integrarea unei secvențe dialogate 7 puncte**

- integrarea adecvată a dialogului, cu respectarea regulilor dialogului— 2 puncte; integrarea adecvată a dialogului, fără respectarea regulilor dialogului— 1 punct
- substanțialitatea replicilor, evitând banalul conversației— 4 puncte, construirea unor replici adecvate contextului, dar banale— 2 puncte
- respectarea numărului minim de replici- 1 punct

- **integrarea unei secvențe explicative 7 puncte**

- integrarea adecvată a secvenței explicative, cu respectarea regulilor explicației— 2 puncte; integrarea adecvată a secvenței explicative, fără respectarea regulilor explicației — 1 punct
- valorificarea adecvată și nuanțată a textului-suport C— 4 puncte, încercarea de valorificare a textului-suport C— 2 puncte; lipsa de valorificare a textului C- 0 puncte
- respectarea numărului minim cuvinte- 1 punct

- **originalitatea compunerii 2 puncte**

Redactare— 10 puncte

- utilizarea corectă a elementelor de gramatică și de vocabular: 0-1 erori- 2 puncte; 2-3 erori- 1 punct, mai multe erori- 0 puncte **2 puncte**
- claritatea exprimării ideilor **1 punct**
- coerența textului **1 punct**
- respectarea normelor de ortografie: 0-1 erori- 2 puncte; 2-3 erori- 1 punct; mai multe erori- 0 puncte **2 puncte**
- respectarea normelor de punctuație: 0-1 erori- 2 puncte; 2-3 erori- 2 puncte; mai multe erori- 0 puncte **2 puncte**
- așezarea corectă în pagină (margine, marcarea corectă a paragrafelor) **1 punct**
- lizibilitate **1 punct**

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 200 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.